

Müzik

ARAŞTIRMALARI

EDİTÖRLER

Attila ÖZDEK

Öznur ÖZTOSUN ÇAYDERE

neupress.org

Yayınevi: NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ YAYINLARI

Publisher: NECMETTİN ERBAKAN UNIVERSITY PRESS (NEU PRESS)

Yaka Mah. Yeni Meram Cad. Kasım Halife Sok. B Blok No: 11 Meram / KONYA / TÜRKİYE

+90 332 221 0 575 www.neupress.org info@neupress.org

Sertifika No / Certificate Number: 49846

ROR ID: https://ror.org/013s3zh21

Crossref Funder ID: 501100016981

Genel Yayın Yönetmeni/Executive Editor:

Dr. Öğr. Üyesi/Asst. Prof. Dr. Fatih KALECİ, fkaleci@neupress.org

Telif ve Lisanslama Müdürü/Rights and Permission Manager:

Muammer KÖROĞLU, mkoroglu@neupress.org

Yayın No. / Publication Number: 498

Kitap Adı/Book Title: MÜZİK ARAŞTIRMALARI

Title in English: MUSIC RESEARCH

ISBN: 978-625-8684-31-5

E-ISBN: 978-625-8684-32-2

Editör/Editors

Prof. Dr. Attila ÖZDEK

Prof. Dr. Öznur ÖZTOSUN ÇAYDERE

Tasarım/Design

Büşra UYAR, busra@neupress.org

Redaksiyon/Redaction

Torun BAYRAMLAR, torun@neupress.org

Baskı Sorumluları/Printing Officers

Muhammed Sami TEKİN, muhammedsami@neupress.org - Nurullah DEMİR, nurullah@neupress.org

Baskı/Printing

Necmettin Erbakan University Press (NEU PRESS)

Yaka Mah. Yeni Meram Cad. Kasım Halife Sok. B Blok No: 11 Meram / KONYA / TÜRKİYE

0332 221 0 575 - www.neupress.org

Sertifika No/Certificate No: 48888

Yayın Türü/Publication Type: Kitap-Monografi-Akademik Yayınlar

Yayın Tarihi/Publication Date: Aralık 2025/December 2025

Yayın Yeri/Place of Publication: Konya, Türkiye

Yayın Dili/Language: Türkçe

Ebat/Dimensions: 13,5x21 cm

Baskı Sayısı/Edition: 1

Sayfa Sayısı/Page Count: xii + 207

Kategori/Category: Eğitim Bilimleri - Güzel Sanat

SDG Category: SDG 4 Nitelikli Eğitim - SDG 11 Sürdürülebilir Şehirler ve Topluluklar

Anahtar Kelimeler: Müzik, Müzik eğitimi, Müzikoloji, Müzik teorileri

Keywords: Music, Music education, Musicology, Music theories

**Bu eserin tüm hakları Necmettin Erbakan Üniversitesi Yayınlarına (NEU PRESS) aittir. Eserin tamamı veya bir kısmı 5846 sayılı FİKİR VE SANAT ESERLERİ KANUNU'nu hükümlerine göre, kitabı yayınlayan yayınevinin önceden izni olmadan herhangi bir ortamda yayımlanamaz ve herhangi bir bilgi depolama ve erişim sistemiyle, mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, aktarılamaz ve dağıtılamaz.*

***Eserdeki yazılı olan her türlü bilginin ve yorumun sorumluluğu editörlerin, yazarların kendilerine aittir.*

** All rights of this work belong to Necmettin Erbakan University Press (NEU PRESS). According to the provisions of the "Law No. 5846 on Intellectual and Artistic Works", the whole or part of the work cannot be published in any medium without the prior permission of the publishing house that published the book, and it cannot be reproduced, printed, transferred or distributed by any information storage and retrieval system, mechanical, electronic, photocopying, magnetic or other methods.*

***The responsibility for all kinds of information and comments written in the book belongs to the editors and authors themselves.*

CHAPTERS AND AUTHORS

BÖLÜM 1: Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümü Öğrencilerinin ve Müzik Öğretmen Adaylarının Mesleki Beklentileri (Konya İli Örneği)

Nebi Tamer BAYSAN - Müzik Öğretmeni

Orc ID no: 0009-0007-9932-4265

Prof. Dr. Nurtuğ BARIŞERİ AHMETHAN - Necmettin Erbakan Üniversitesi

Orc ID no: 0000-0002-7494-8182

BÖLÜM 2: Mızraplı Saz (Bağlama) İcrasındaki Mızrap Kalıplarının Pençe Kalıplarına Uyarlanması: Ehl-i Hak Tanbûru Pençe Teknikleri Örneği

Yaren BOSTANCIOĞLU - Müzik Öğretmeni

Orc ID no: 0009-0005-7983-0908

Doç. Dr. Sinan AYYILDIZ - Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi

Orc ID no: 0000-0001-5472-1899

BÖLÜM 3: Kaval Çalgısında Birinci ve İkinci Perde Sistemi Kullanımına Dair Akademisyenler ile Kaval Sanatçılarının Görüşleri

Öğr. Gör. Dr. Serkan ERTÜRK - Akdeniz Üniversitesi

Orc ID no: 0000-0002-8928-0947

Prof. Dr. Attila ÖZDEK - Necmettin Erbakan Üniversitesi

Orc ID no: 0000-0001-7214-5928

BÖLÜM 4: Özel Eğitim Süreçlerinde Kriz Anında Müziğin Öğrenciler Üzerindeki Etkileri

Pelin Habibe BAYKAL - Müzik Öğretmeni

Orc ID no: 0009-0002-2333-3513

Dr. Öğr. Üyesi Vahide Bahar ÖNDER ŞENTÜRK -

Necmettin Erbakan Üniversitesi

Orc ID no: 0000-0002-3993-6688

BÖLÜM 5: Keman Eğitimi Kitaplarının İçeriksel Analizi: Turcademy Veri Tabanı Örneği

Özge Yiğit SAM - Gazi Üniversitesi

Orc ID no: 0000-0003-0282-9579

Prof. Dr. Öznur ÖZTOSUN ÇAYDERE - Gazi Üniversitesi

Orc ID no: 0000-0003-1987-6128

BÖLÜM 6: Müzikal Pratikleri Ağlar Üzerinden Okumak: Bir Arada Varoluşun Etnografisi

Aynur KARGÜN - İstanbul Teknik Üniversitesi

Orc ID no: 0009-0009-4518-6893

BÖLÜM 7: Yapay Zeka Araçlarının Müzik Kompozisyonunda Kullanımı: Kilis Örneği

Tutku AYGÜN - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi

Orc ID no: 0009-0005-2413-6505

BÖLÜM 8: Türk ve Batı Müziği Tarihi Dersinin Çalgı Derslerine Katkısı Üzerine Bir Araştırma

Sibel ÇELİK - Erciyes Üniversitesi

Orc ID no: 0009-0001-6387-1028

ABOUT THE AUTHORS-CONTRIBUTORS

Attila Özdek, Lisans eğitimini Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği programında(2001), yüksek lisans eğitimini aynı üniversitenin Sosyal Bilimler Enstitüsü Müzik Öğretmenliği Bilim Dalında(2005) ve doktorasını da Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müzik Eğitimi Bilim Dalında tamamladı(2012). 2015 yılında Güzel Sanatlar Temel Alanı Müzik alanı içerisinde Türk halk müziği anahtar kelimesiyle Doçent unvanı aldı. 2021 yılında Profesör kadrosuna atandı. Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır. Türk halk müziği, bağlama eğitimi ve aşıklık geleneği temsilcileri üzerine akademik ve sanatsal çalışmalar yapmakta, görev yaptığı kurumda bu alandaki lisans ve lisansüstü dersleri yürütmektedir.

Öznur Öztosun Çaydere, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak görevini sürdürmektedir. Bu pozisyonda pek çok bilimsel ve sanatsal çalışmalar gerçekleştirmiştir. Lisans ve lisansüstü eğitim kapsamında dersler vermeye devam etmektedir.

Nurtuğ Barışeri Ahmethan, 1993 yılında, Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi bölümünden mezun oldu ve 1996 yılında aynı üniversitenin Fen Bilimleri Enstitüsünde Yüksek Lisans Programını tamamladı. 2000 yılında YÖK – Dünya Bankasının Milli Eğitimi Geliştirme Projesi kapsamında, İngiltere’de Durham Üniversitesinde, Eğitim Bilimleri alanındaki doktora eğitimini tamamladı. 2004 yılında doktora sonrası görevlendirme ile Amerika Birleşik Devletleri’nde, Boston Longy Müzik Okulunda Dalcroze Euryhythmic eğitimi aldı. Türkiye ve yurt dışında Orff-Schulwerk müzik öğretimi yaklaşımı konusunda birçok atölyeye katıldı. Halen, Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalında görev yapmaktadır.

Sinan Ayyıldız, lisans, yüksek lisans ve doktora eğitimini İstanbul Teknik Üniversitesi'nde tamamladı. Yüksek Lisans tezinde "Teke Yöresi Yörük Türkmen Müzik Kültüründe Yerel Çok Seslilik Özellikleri", doktora tezinde "Saz (Bağlama) İcrasında Parmak Vurma Tekniğinde Ezgi Kalıpları Üretme Yöntemleri" konularını çalıştı. Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi'nde Doçent olarak görev yapmaktadır. Çalışma alanları arasında saz (bağlama) icrasında geleneksel ve yeni icra biçimleri, Türkiye ve çevresinde yerel müzik araştırmaları, müzik performansında analiz yöntemleri gelmektedir.

Vahide Bahar Önder Şentürk, lisans eğitimini Selçuk Üniversitesi Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı'nda tamamladı. Aynı üniversitede yüksek lisans eğitimini tamamladı. Doktora eğitimini Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsünde tamamladı. 1998-2008 yılları arasında Millî Eğitim Bakanlığı'nda müzik öğretmeni olarak görev yaptı. 2009 yılında Necmettin Erbakan Üniversitesi AKEF Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalında göreve başladı. Halen aynı kurumda doktor öğretim üyesi olarak görevine devam etmektedir.

Serkan Ertürk, lisans eğitimini Ege Üniversitesi Devlet Türk Musikisi Konservatuarın Temel Bilimler bölümünde bitirdi. Yüksek lisansını Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalında "Türk halk müziği geleneğinde kemik üflemeli çalgı çığırta; Burdur il örneği" ve doktorasını Necmettin Erbakan Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalında "Dilsiz kaval eğitiminde kullanılan birinci ve ikinci perde sistemleriyle ilgili bir karşılaştırmalı durum araştırması" konularında yazdığı tezlerle tamamladı. Halen Akdeniz Üniversitesinde görev yapmaktadır. Türk halk müziği, dilsiz kaval ve müzik eğitimi alanlarında çalışmalarına devam etmektedir.

Özge Yiğit Sam, Lisans eğitimini Kırıkkale Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bilimleri Anabilim Dalı'nda tamamlamıştır. Yüksek lisans eğitimini aynı üniversitenin Sosyal Bilimler Enstitüsü Müzik Bilimleri Anabilim Dalı'nda tamamlayan Yiğit Sam, hâlen Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda doktora eğitimine devam etmektedir. Eğitim süreci boyunca birçok bilimsel kongreye ve çeşitli üniversitelerde gerçekleştirilen konser ve sanatsal etkinliklerde aktif olarak yer almış olup, MÜZADER (Müzik Araştırmaları Derneği) kurucu yönetim kurulu üyesidir.

Sibel Çelik, lisans eğitimini Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği programında, yüksek lisans eğitimini Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Sosyal Bilimler Enstitüsü Folklor ve Müzikoloji programında tamamlamıştır. Doktora eğitimine Erciyes Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Müzik Bilimleri Anabilim Dalı'nda devam etmektedir. Hâlen Kütahya Ahmet Yakupoğlu Güzel Sanatlar Lisesi'nde keman öğretmeni olarak görev yapmakta olup, müzik eğitimi alanında çalışmalarını sürdürmektedir.

Aynur Kargün, lisans eğitimini İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Etnomüzikoloji Bölümü'nde tamamladı. İstanbul Teknik Üniversitesi Müzikoloji Programı'nda sürdürdüğü yüksek lisans tez çalışması, saha verilerine dayalı nitel bir çözümleme üzerine kuruludur. Araştırma ilgi alanları müzikoloji, etnomüzikoloji ve müzik sosyolojisi ekseninde çağdaş kuramsal yaklaşımlar üzerinden şekillenmektedir. Müzik eğitimi alanında öğretim faaliyetlerini sürdürmektedir.

Tutku Aygün: Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'ndan mezun olmuştur. Yüksek lisans eğitimine Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda devam etmektedir. Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı okullarda müzik öğretmeni olarak görev yapmaktadır. Göçmen öğrencilerle müzik eğitimi ve yapay zekâ destekli müzik besteleme konularında akademik çalışmaları ve uygulama temelli araştırmaları bulunmaktadır.

Pelin Habibe Baykal: Lisans eğitimini Necmettin Erbakan Üniversitesi Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı'nda tamamladı. Aynı üniversitede yüksek lisans eğitimine devam etmektedir. Millî Eğitim Bakanlığı'nda müzik öğretmeni olarak görev yapmaktadır. Çalışma alanları arasında özel gereksinimli bireylerle müzik uygulamaları ve müziğin duygusal düzenleme süreçlerindeki etkisi yer almaktadır.

Yaren Bostancıoğlu, lisans eğitimini Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü'nde tamamladı. Yüksek lisansını Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi'nde "İran Ehl-i Hak Tanburunda Kullanılan İcra Tekniklerinin Anadolu Sazına Aktarımı" başlıklı teziyle bitirdi. Aynı üniversitenin Müzikoloji Bölümü'nde misafir öğretim görevlisi olarak "saz-tambur" ve "çalgi" dersleri vermektedir.

Nebi Tamer Baysan, 2014 yılında, Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalından mezun oldu. 2016 yılında Millî Eğitim Bakanlığı bünyesinde Müzik Öğretmeni olarak göreve başladı. Müzik Eğitimi ve Viyolonsel Eğitimi kapsamında birçok atölye ve çalışmaya katıldı. Birçok konserde solo ve orkestra olarak konserler verdi. 2025 yılında Yüksek Lisans Eğitimini tamamladı. Halen Millî Eğitim Bakanlığı bünyesinde Müzik Öğretmeni olarak görev yapmaktadır.

CONTENTS/İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZxi

BÖLÜM 1:

Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümü Öğrencilerinin ve Müzik Öğretmen Adaylarının Mesleki Beklentileri (Konya İli Örneği)3

Nebi Tamer BAYSAN - Prof. Dr. Nurtuğ BARIŞERİ AHMETHAN

BÖLÜM 2:

Mızraplı Saz (Bağlama) İcrasındaki Mızrap Kalıplarının Pençe Kalıplarına Uyarlanması: Ehl-i Hak Tanbûru Pençe Teknikleri Örneği35

Yaren BOSTANCIOĞLU - Doç. Dr. Sinan AYYILDIZ

BÖLÜM 3:

Kaval Çalgısında Birinci ve İkinci Perde Sistemi Kullanımına Dair Akademisyenler ile Kaval Sanatçılarının Görüşleri63

Öğr. Gör. Dr. Serkan ERTÜRK - Prof. Dr. Attila ÖZDEK

BÖLÜM 4:

Özel Eğitim Süreçlerinde Kriz Anında Müziğin Öğrenciler Üzerindeki Etkileri93

Pelin Habibe BAYKAL - Dr. Öğr. Üyesi Vahide Bahar ÖNDER ŞENTÜRK

BÖLÜM 5:

Keman Eğitimi Kitaplarının İçeriksel Analizi: Turcademy Veri Tabanı Örneği123

Özge Yiğit SAM - Prof. Dr. Öznur ÖZTOSUN ÇAYDERE

BÖLÜM 6:

Müzikal Pratikleri Ağlar Üzerinden Okumak: Bir Arada Varoluşun Etnografisi143

Aynur KARGÜN

BÖLÜM 7:

**Yapay Zeka Araçlarının Müzik Kompozisyonunda Kullanımı: Kilis
Örneği171**

Tutku AYGÜN

BÖLÜM 8:

**Türk ve Batı Müziği Tarihi Dersinin Çalgı Derslerine Katkısı
Üzerine Bir Araştırma185**

Sibel ÇELİK

ÖNSÖZ

Müzik üzerine yapılan bilimsel araştırmalar, müziğin teorik, tarihsel, müzikolojik, teknolojik, performans dayalı ve eğitimle ilgili boyutlarını ele almakta ve kimi zaman da başka bilimlerle birlikte interdisipliner bir yapı ortaya koymaktadır. Müzik alanında gerçekleştirilen bu bilimsel çalışmaların, yalnızca bilginin üretilmesini değil, aynı zamanda bu bilginin paylaşılmasını ve kalıcı akademik kaynaklara dönüştürülmesini de gerekli kıldığını dile getirmekte fayda vardır.

Müzik bilimi alanında ülkemiz ve dünyada her geçen gün değişen ve yenilenen yaklaşımlar sebebiyle özellikle genç araştırmacılar için daha fazla sayıda yazılı kaynağa ihtiyaç duyulduğu bilinmektedir. Müzik akademisi, değişen ve gelişen bilimsel yaklaşımları hem geleneksel müzikleri daha iyi anlamak ve çözümlmek için hem de yeni yöntem ve yaklaşımlarla ortaya konulacak yeni müzik ve müzik eğitimi anlayışlarını tanıtmak ve yaygınlaştırmak için oldukça önemli bir bilim alanıdır.

Müzik akademisinin getirdiği sorumluluklarla ortaya konulan ve adına *Müzik Araştırmaları* adını verdiğimiz bu kitap; müziği çok boyutlu bir olgu olarak ele almaktadır. Bunu yaparken de müziği; eğitim, kültür, tarih ve performans gibi perspektiflerle inceleyen farklı çalışmaları bir araya getirmeye çalışmıştır. Farklı yazarların katkılarıyla ortaya çıkan bu kitap, hem akademik gelişim sürecindeki araştırmacılar için teşvik edici bir örnek oluşturmakta hem de müzik alanında çalışan araştırmacılar ve eğitimciler için yararlanılabilecek bir kaynak olma niteliği taşımaktadır.

Bu kitabın hazırlanma sürecinde emeği geçen ve henüz akademik yolculuğunun başındaki genç müzik araştırmacılarına, onlara rehberlik eden tecrübeli müzik alanı akademisyenlerine, yayımlanma sürecine çeşitli boyutlarıyla katkı sunan NEUPRESS Yayınevi idareci ve görevlilerine teşekkür ederiz. *Müzik Araştırmaları* kitabının, müzik alanındaki akademik çalışmalara katkı sağlaması ve yeni araştırmalara yol göstermesi dileğiyle...

Bu kitapta yer alan bölümler 24-26 Nisan 2025 tarihlerinde Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı ev sahipliğinde gerçekleştirilen IV. Uluslararası Müzik Araştırmaları Öğrenci Kongresi'nde sözlü olarak sunulmuştur.

Aralık 2025